

Til Børne- og Ungdomsudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget

Bilag 1: Status for "Øget Sundhed for Børn" 2009

Indhold

Dette notat indeholder følgende elementer:

1. Baggrund for "Øget Sundhed for Børn"
2. Oversigt over de enkelte indsatser
3. Status for de enkelte indsatser
4. Økonomi

1. Baggrund om Øget Sundhed for Børn

På en række områder har nationale undersøgelser vist, at der gennem de senere år er sket en bekymrende udvikling i børn og unges sundhedstilstand og sundhedsadfærd. Undersøgelser viser bekymrende høje tal for børn og unges sundhedsadfærd og sundhedstilstand inden for rygning, alkoholforbrug, fysisk inaktivitet, usund kost og overvægt.

Sundhedsvanerne grundlægges i barn- og ungdommen, og både på kort og lang sigt har børn og unges sundhedstilstand og sundhedsadfærd betydning for trivsel, sygelighed og mulighederne for at realisere eget

Sagsnr.
2010-645

Dokumentnr.
2010-5679

Sagsbehandler
Michael Harbo Paulsen

Folkesundhed KBH

Sjællandsgade 40
2200 København N

Telefon
3530 3727

E-mail
ZH26@suf.kk.dk

www.kk.dk

liv. Familien er helt central for en sund opvækst og en sund udvikling. Men kommunen udgør også en vigtig del af rammen om børne- og ungdomslivet, og kommunen har kontakt til børnene og de unge mange steder i deres hverdagsliv. Derfor har en kommunal indsats et stort potentiale i forhold til at fremme sunde børn og unge.

Elementerne under indsatsen ”Øget sundhed for børn” fokuserer på den tidlige forebyggende og sundhedsfremmende indsats, herunder måling af københavnske børn og unges sundhed, udvikling og implementering af sundhedspolitikker, tidlig opsporing af børn i risiko og konkrete målrettede forebyggende og sundhedsfremmende indsatser i skolerne herunder etablering af én skole med særlig sundhedspædagogisk profil samt et tværfagligt rådgivningstilbud til overvægtige børn og deres familier.

Sundheds- og Omsorgsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget besluttede at igangsætte indsatsen ”Øget Sundhed for Børn” i marts 2009.

2. Indsatserne

Det faglige ansvar for udmøntningen af delementer i indsatsen er - afhængigt af arten - placeret i henholdsvis i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen.

De ni indsatser under ”Øget Sundhed for Børn”:

1. Måling af sundhed og databehandling (forankret i SUF)
2. Sundhedspolitik – en sund ramme (forankret i BUF)
3. Sundhedsundervisning – ”Tackling” og ”En teenager i familien” (forankret i BUF)
4. Folkeskole med sundhedspædagogisk profil (forankret i BUF)
5. Tidlig forebyggende, opsporende og opfølgende indsats (forankret i BUF)
6. Rådgivnings- og Videnscenter for børn med svær overvægt og deres familier (forankret i SUF)
7. Børn i bevægelse – ”Skolesport” og ”Move@school” (forankret i BUF)
8. Udviklingsaktiviteter (forankret i SUF, kører kun i 2009)
9. Tværgående og koordinerende opgaver (forankret i SUF)

3. Status for de enkelte indsatser

3.1. Måling af sundhed og databehandling

Resume af indsatsen

Indsatsen består i systematisk at indhente dokumentation for børn og unges sundhed, vaner og livsstil. Der er med indsatsen bl.a. fokus på at dokumentere overvægt blandt børn. Som en del af indsatsen bruger SUF et spørgeskema udviklet af Region Hovedstaden, der evt. på sigt kan komme til at indgå som værktøj i en regional-kommunal børnesundhedsprofil.

Status

Der har været fokus på:

1. *Den Elektroniske Børnejournal (EBJ)*, bearbejdning af data
2. *Børnesundhedsprofil, udvikling* og indsamling af data ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse.

Projektet har været præget af et langt og tidskrævende, men nu velafsluttet forløb med at få oprettet og sikkerhedsgodkendt en database til opbevaring af projektets data. EBJ har derudover været ramt af komplekse tekniske driftsproblemer, der har forsinket bearbejdningen af data. Samtidig har den nuværende leverandør af EBJ meddelt, at de udfaser produktet.

BUF er derfor gået i udbud med elektronisk børnejournal.

Udbudsprocessen forventes afsluttet med underskrivning af kontrakt med en ny leverandør i april 2010. Derefter skal det valgte system testes og implementeres. Det kan endnu ikke siges, hvornår et nyt elektronisk børnejournalsystem er fuldt implementeret i sundhedstjenesten.

Spørgeskemaundersøgelsen til alle københavnske familier med børn på 3, 6, 11 og 15 år har sikret data om københavnske børns sundhed, er forløbet tilfredsstillende.

Samlet set er indsatsen kommet fra start og de opgaver, der burde være løst i 2009, bl.a. bearbejdning af data fra EBJ, forventes at blive løst i 2010.

Økonomi

Budget 2009	2.200.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>1.881.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug</u>	<u>319.000 kr.</u>

Mindreforbruget skal bl.a. ses på baggrund af:

- Midler sparet ved at benytte Citymail frem for Postdanmark ved udsendelse af spørgeskemaer.
- Udsættelse af layout og trykning af rapport, 200.000 kr., fordi der endnu ikke ligger data til offentliggørelse.

Desuden blev der i september 2009 afsat en ekstrabevilling på 300.000 kr. til kvalificeringen af spørgeskemaundersøgelsen. Bevillingen viste sig dog unødvendig, fordi scanningsfirmaet inkluderede opgaven i deres tilbud, og en del af opgaven blev løst internt.

3.2 Sundhedspolitikker – en sund ramme

Resumé af indsatsen

Formålet er at styrke børn og unges sundhed og trivsel gennem udvikling og implementering af sundhedspolitikker i alle kommunens folkeskoler, fritidshjem og KKFO'er.

Indholdet i indsatsen er en udvikling af en overordnet sundhedspolitik på skoleområdet og implementering af lokale sundhedspolitikker i skoler og fritidshjem/KKFO'er, hvor der allerede er vedtaget en overordnet sundhedspolitik. Implementeringsfasen vil bl.a. indeholde kompetenceudvikling til ressourcepersoner på skoler og institutioner.

Status

Projektet har i 2009 fokuseret på at udvikle en overordnet sundhedspolitik på skoleområdet.

Indsatsen har bl.a. indebåret følgende aktiviteter:

- Kick-off seminar om indhold af sundhedspolitikken.
- Fokusgruppeinterviews med udvalgte grupper om indholdet af sundhedspolitikken.
- Planlægning af kurser for ressourcepersoner på skoler/institutioner i arbejdet med sundhedspolitikken.

Overvejelser om ændring

Der er overvejelser om at ændre indholdet af indsatsen Sundhedspolitikker – en sund ramme. Der er derfor på dette tidspunkt ikke planlagt yderligere aktiviteter. Et evt. revideret indhold af indsatsen vil blive forelagt Sundheds- og Omsorgsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget til godkendelse.

Økonomi

Budget 2009	500.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>470.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug</u>	<u>30.000 kr.</u>

Mindreforbruget skal ses på baggrund at et planlagt inspirationsmateriale, udgifter til tryk og layout, ikke er blevet færdigt.

3.3. Sundhedsundervisning, En teenager i familien og Tackling

Resumé af indsatsen

En teenager i familien

Formålet er at udvide forældrenes viden om rusmidler – især alkohol – og deres holdninger til alkohol samt at styrke forældregruppens rammesættende og støttende adfærd i forhold til deres teenage-børn. Indholdet i projektet er afholdelse af forældreaftener med særligt uddannede instruktører, der er i stand til indgå i en åben og positiv dialog med forældrene.

Tackling

Formålet er at styrke skolernes sundhedsundervisning for at forebygge brug af alkohol, tobak, hash og andre stoffer. Skolerne vil derfor blive tilbudt undervisningsmaterialet ”Tackling” i alle 7.-9. klasser. ”Tackling” er en kombination af viden om sundhedsemner og udvikling og træning af personlige og sociale kompetencer. Foruden alkohol, tobak, hash og andre stoffer indgår emner som identitet, selvværd og samvær. Tackling er positivt evalueret i Danmark.

Status

En teenager i familien

Overordnet set forløber indsatsen som planlagt. Den tilrettelægges og planlægges i samarbejde med SSP København, der også leverer instruktører til forældreaftenerne.

Indsatsen bygger videre på rammer og erfaringer, der er opsamlet i den periode, hvor indsatsen har været forankret som et skolebaseret tilbud i Folkesundhed København. Der har derfor været aktiviteter i sidste skoleår, og mange skoler har allerede reserveret oplæg til forældreaftener i skoleåret 2009/2010.

Tackling

Indsatsen forløber som planlagt. Indsatsen er dog i forhold til den oprindelige udmøntningsplan ændret til omfatte alle folkeskoler i København. Dette sker indenfor de budgetterede midler.

I august 2009 blev alle lærere for 7. klasser tilbudt materiale til levering i september. Samtidig fik lærerne tilbud om et 2 timers kursus i materialet.

Projektet vil i løbet af de næste skoleår også komme til at omfatte ”Tackling 2” og ”Tackling 3” til henholdsvis 8. og 9.-klasser

Økonomi

Budget 2009	500.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>430.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug*</u>	<u>70.000 kr.</u>

*"En teenager i familien", 20.000 kr., og "Tackling" 50.000 kr.

Mindreforbruget på 20.000 kr. for "En teenager i familien", skyldes, at der endnu ikke blevet trykt informationsmateriale. Mindreforbruget på 50.000 kr. for "Tackling" skal ses på baggrund af at færre skoler end forventet tog imod tilbuddet, og at det ikke var muligt at gennemføre kursusaktiviteter i 2009.

3.4. Folkeskole med sundhedspædagogisk profil

Resumé af indsatsen

Formålet er at styrke det sundhedsfremmende arbejde i skolen ved at etablere en profilskole med et sundhedspædagogisk fokus. Denne skole skal udgøre et sundhedspædagogisk udviklingsmiljø og være et flagskib i forhold til arbejde med sundhedsfremme og forebyggelse i skolen, herunder sundhedspolitik.

Status

Arbejdet med den sundhedspædagogiske skole er sat i gang og forløber efter planen. Amager Fælled Skole er udpeget som den sundhedspædagogiske skole. Skoleåret 2009/10 bliver et år til forberedelse. Skolen sætter således ind med en massiv efteruddannelses af bl.a. alle lærere. Alle klasser vil herefter arbejde med sundhed i både faglige og tværfaglige forløb. Desuden etablerer skolen et samarbejde med en række eksterne parter på sundhedsområdet. Der er forhandlinger i gang med professionshøjskolen Metropol om efter- og videreuddannelse og konsulentstøtte til processen på skolen.

Økonomi

Alle afsatte projektmidler 1.900.000 kr. er blevet brugt som planlagt i 2009.

3.5. Tidlig forebyggende, opsporende og opfølgende indsats til familier med overvægtige børn

Resumé af indsatsen

Den tidlige forebyggende indsats mod overvægt hos børn skal intensiveres og kvalitetssikres gennem efteruddannelse og kompetenceudvikling af det sundhedsfaglige og pædagogiske frontpersonale, der arbejder med børn og unge, der er overvægtige eller har risiko for at blive det.

Status

Indsatsen er igangsat og forløber planmæssigt. Indsatsen er opdelt i 2 spor, hvor spor 1 primært har fokus på at kvalitetssikre den

motiverende opgave, som sundhedsplejersker og kommunallæger har for at familier modtager tilbud fra BørneVægtsCentret. I spor 2 er der fokus på den tidlige opsporende indsats for børn med moderat overvægt og i risiko for udvikling af overvægt, hvor indsatsen ligger lokalt forankret.

Aktiviteter 2009:

- Dialogmøder med de involverede sundhedsplejersker.
- Infomateriale til børn og familier og henvisningsmateriale.
- Introduktionsdag til BørneVægtsCentrets personale, for sundhedsplejersker og kommunallæger.
- Efteruddannelsesforløb for de involverede sundhedsplejersker og kommunallæger planlagt og etableret med undervisere.

Økonomi

Budget 2009	800.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>500.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug</u>	<u>300.000 kr.</u>

Der er et mindreforbrug på 300.000 kr. Det skyldes, at nogle personalegrupper først vil modtage efteruddannelse i 2010. Mindreforbruget på 300.000 kr. er tidligere på året afgivet til andre indsatser under Øget Sundhed for Børn.

3.6. BørneVægtsCenteret

Resumé af indsatsen

Centeret er etableret i Sundhedshuset på Vesterbro. I centret vil børn i alderen 8-15 år med svær overvægt og deres familier have mulighed for på baggrund af henvisning fra sundhedspersonel at modtage en tværfaglig indsats mod overvægt. Derudover vil centret udgøre kommunens spidskompetence for børn med overvægt og skal i tæt samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen medvirke til at udvikle procedurer for samarbejdet om tidlig opsporing og opfølgning mellem relevante aktører i kommunen.

Status

Projektet kører overordnet set efter planen/indsatsbeskrivelsen. Det kan nævnes, at lederen er sygemeldt indtil 1. april 2010.

Økonomi

Budget 2009	3.000.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>1.910.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug</u>	<u>1.090.000 kr.</u>

Mindreforbruget skyldes, at centerets medarbejdere først er ansat pr. 1. oktober, bortset fra lederen. Desuden har der ikke været

huslejudgifter i de første 10 måneder af 2009. Til gengæld har der været og er stadig en del etableringsudgifter.

3.7. Projekt Skolesport

Resumé af indsatsen

Projekt skolesport

Formålet er at gøre flere børn idrætsaktive ved at etablere tilbud om idræt og bevægelse på skolen efter skoletid. På skolen etableres en skolesportsforening i samarbejde med lokale idrætsforeninger. Projektet er et samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen og Dansk Skoleidræt.

Move@school

Formålet er at få børnene til at bevæge sig mere i skoletiden. De deltagende skoler får inspirationsmateriale og kursus i at indarbejde bevægelse i den faglige undervisning i en række af folkeskolens fag. Desuden får skolerne støtte til at organisere aktiviteter i frikvarteret ved hjælp af særlige materialekasser og uddannelse af et antal større elever til ”Legepatruljer”.

Move@School er udviklet som en del af En by i bevægelse, som udløb pr. 31/12 2009. Herefter forankres tilbuddet under Øget Sundhed.

Status

Projekt skolesport

Skolesport bliver udbudt af Dansk Skoleidræt, og der er udarbejdet en samarbejdsaftale om projektet i perioden 2009 – 2012.

Den forventede opstart på skolerne i Distrikt Nørrebro i efteråret 2009, er udskudt til foråret 2010. Endelig aftale med Dansk Skoleidræt, skolerne og de involverede foreninger, samt uddannelse af personale og juniorinstruktører (elever på skolerne) forventes stadig implementeret i skoleåret 2009/2010 på skolerne på Nørrebro.

Ny projektleder er tiltrådt november 2009. Planlagte aktiviteter for efteråret 2009, er derfor flyttet til første kvartal 2010. Disse aktiviteter forventes stadig implementeret i skoleår (2009-2010).

Der er som en del af indsatsen bl.a.;

- indgået aftaler med Dansk skoleidræt og implementeringsstrategi er udformet, og
- afholdt møder med skolelederne og lederne af en række fritidshjem i Distrikt Nørrebro.

Move@school

Med ansættelsen af en ny projektleder forventes projektet fuldt implementeret i skoleåret 2009-2010 på 10 skoler i distrikt Vanløse-Brønshøj/Husum.

Der er som en del af indsatsen bl.a.;

- afholdt møder med skolelederne i distrikt Vanløse, og
- løbende sket en revision og udvikling af materialer og indkøbt nyt udstyr til de medvirkende skoler.

Økonomi

Projekt Skolesport og Move@school finansieres i 2009 med midler fra kommunens motionsstrategi 2006-2009, ”En By i Bevægelse”.

Budgettet er for begge projekter udnyttet fuldt ud.

3.8. Udviklingsaktiviteter

Resumé

Formålet med udviklingsaktiviteterne er at øge opmærksomheden på børns sundhed og de igangværende indsatser under ”Øget sundhed for børn”. Udviklingsaktiviteterne finder kun sted i 2009.

Status

Status for de enkelte udviklingsaktiviteter:

- Rumlerikkerne i Fedtefadet, sundhedsteater for de mindste klasser om sund og usund mad, er afsluttet. 50 teaterforestillinger er blevet vist i ugerne 39-49 for ca. 5000 børn og deres lærere. Forestillingerne er blevet spillet i hele byen.
- Nice Life, en konkurrence for elever i 4.-6. klasse, er afsluttet. Udstillingen var åben i uge 43 for børn og forældre. Præmieoverrækkelsen foregik den 21. oktober på Amager Fælled Skole. Ca. 800 børn fra 40 forskellige 4.-6. klasser deltog i konkurrencen om at freimstille klassens opfattelse af sundhed.
- Forældrejecen ”Sunde børn i København”, der er en gennemgang af indsatserne under ”Øget Sundhed for Børn” og gode sundhedsråd til forældrene. Den er blevet uddelt til alle 30.500 børn og unge på de københavnske skoler i uge 41.

Økonomi

Afsatte midler 2009	600.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>539.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug</u>	<u>61.000 kr.</u>

Mindreforbruget skal ses på baggrund af, at der har været mindre udgifter ved de enkelte aktiviteter end forventet.

3.9. Tværgående og koordinerende opgaver

Resumé af indsatsen

- Planglægning af indsatsen, herunder rekruttering af personale.
- Kommunikation vedr. de enkelte projekter.
- Koordinering, herunder etablering af mødeforum for nøglepersoner fra indsatsens delelementer med henblik på løbende koordinering af mål og aktiviteter, sekretariatsfunktion for den tværforvaltningsmæssige styregruppe og udarbejdelse af en samlet årlige status til de politiske udvalg.

Status

- Der er udarbejdet en samarbejdsaftale mellem SUF og BUF, der er blevet godkendt af begge forvaltninger og styregruppen.
- Organisationsdiagram er godkendt af begge forvaltning og styregruppen.
- Der er nedsat en styregruppe og der er indtil videre afholdt 2 møder. Derudover er der nedsat en koordinationsgruppe, der holder møder 4 gange. Indtil videre er der afholdt 2 møder.

Økonomi

Afsatte midler 2009	500.000 kr.
<u>Forbrug 2009</u>	<u>471.000 kr.</u>
<u>Mindreforbrug</u>	<u>29.000 kr.</u>

4. Økonomi

For den samlede indsats ”Øget Sundhed for Børn” er der et mindreforbrug på ca. 1,9 mio. kr. i forhold til de afsatte midler på 10 mio. kr. i 2010.

Oversigt over forbrugte midler i kr.

Indsats	Afsatte midler	Forbrug	Mindreforbrug
1. Måling af sundhed og databeh.	2.200.000	1.881.000	319.000
2. Sundhedspolitikker	500.000	470.000	30.000
3. Sundhedsundvisning	500.000	430.000	70.000
4. Folkesk. med sundhedspæd. Fokus	1.900.000	1.900.000	0
5. Tidlig forebyggende indsats	800.000	500.000	300.000
6. BørneVægtsCentret	3.000.000	1.910.000	1.090.000
7. Projekt Skolesport*	0	0	0
8. Udviklingsaktiviteter	600.000	539.000	61.000
9. Tværg. Koordinerende opgaver	500.000	471.000	29.000
Samlet mindreforbrug	10.000.000	8.101.000	1.899.000

*Gennemføres i 2009 med midler fra motionsstrategien ”En By i Bevægelse”

Mindreforbruget kan samlet set forklares ved, at indsatserne først har

haft mulighed for at starte op primo april 2009 efter den politiske godkendelse. Desuden er etableringsomkostningerne for åbningen af Sundhedshuset på Vesterbro mindre en etableringsomkostningerne forbundet med Sundhedshuset på Amager, som det oprindeligt var planlagt og budgetteret efter.

Sundheds- og Omsorgsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget besluttede i september 2009 at overføre 300.000 kr. fra indsatsen "Tidlig forebyggende, opsporende og opfølgende indsats" til indsatsen "Måling af københavnske børns sundhed og databehandling" til opkvalificering af en spørgeskemaundersøgelse af københavnske børns sundhed. Bevilling er dog ikke brugt, fordi den forventede udgift var indeholdt i tilbuddet fra det firma, der gennemførte undersøgelsen. Desuden blev en del af opgaven løst internt.

Sundheds- og Omsorgsudvalget og Børne- og Ungdomsudvalget besluttede desuden i september 2009 at søge 1 mio. kr. overført fra 2009 til 2010. Den 1 mio. kr. svarer til det forventede regnskabsresultat på dette tidspunkt. Overførelsen vil indgå i den samlede overførelsessag til Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen i forbindelse med regnskabet for 2009.